

УЧАСТЬ УЧИТЕЛІВ ОБЛАСТІ В ПРИРОДОЗНАВЧОМУ КОНКУРСІ «ГЕЛІАНТУС- УЧИТЕЛЬ» ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ПІДВИЩЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Н.М. Гусєва

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти

Провідна ідея природничої освіти – інтеграція природничих дисциплін в єдине ціле з метою створення загального сприйняття навколишнього світу у випускника нової української школи. Інтегрування дає змогу відображати цілісну картину світу, максимально наближену до життя, бачити його зв'язки та різнобарвність, позбутися фрагментарності засвоєних знань, що допоможе дитині легше сприймати навчання в школі. Інтеграція сприяє розвитку прийняття творчих рішень і гнучкості у вирішенні проблем. Для досягнення цієї мети творче об'єднання «Соняшник» ще в 2010 році запропонувало учням 9-11 класів шкіл України інтегровану Гру «Геліантус – природознавство для дорослих». Сьогодні в Грі «Геліантус» беруть участь учні 1 – 11 класів. Основними завданнями Гри є:

- розширення та поглиблення знань з фізики, хімії, біології та географії, підтримка талановитих учнів та ініціативних учителів;
- популяризація і поглиблення знань з фізики, хімії, біології та географії, розвиток мотивації учнів до вивчення фізики, хімії, біології та географії;
- вироблення навичок роботи з науково-популярними виданнями, розвиток читацьких компетентностей, дослідницьких та творчих умінь учнів;
- формування в учнів навчальних закладів сталої зацікавленості природознавчою тематикою;
- активізація творчої діяльності вчителів;
- удосконалення роботи з обдарованою молоддю;

- вироблення методичних рекомендацій щодо вдосконалення навчальних програм та підручників шляхом аналізу статистичних даних результатів Гри.

Учасникам гри пропонують завдання про ті чи інші природні об’єкти або явища з точки зору різних природничих дисциплін. Гра не ставить за мету перевірити рівень засвоєння учнями програмових вимог з різних предметів, а призначена для виявлення тих, хто може цілісно мислити, оцінювати ситуації різнобічно та робити нестандартні висновки. Отже, для участі і перемоги у грі не потрібно володіти « усіма» знаннями людства, потрібно мати здоровий глузд і любов до природознавства. Для підготовки учнів до участі й здобуття перемог у грі учитель повинен мати ґрунтовні знання з природничих дисциплін, вміти користуватись сучасними методами дослідження, порівняння, аналізу. Педагогічна творчість спрямована на особистість учня, що розвивається. Творчість учителя виявляється, насамперед, у прагненні й умінні постійно вдосконалювати свою педагогічну майстерність, урізноманітнювати прийоми та методи, знаходити нові, більш досконалі методики практичного втілення вимог часу, творчо застосовувати надбання передового досвіду, аналізувати свою роботу. Видатний азербайджанський вчений, філософ, гуманіст Алі Апшероні вважав: « Педагоги не можуть успішно когось учити, якщо в цей час ретельно не вчать самі». Мудрий вислів підтверджує необхідність учителям навчатися впродовж усього життя.

В 2015 році творче об’єднання «Соняшник» запропонувало конкурс «Геліантус-учитель» для вчителів природничих навчальних предметів — фізики, хімії, біології, географії та початкових класів. Конкурс проводиться відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 31.10.2014 р. №1/9-568. Мета конкурсу — підвищення фахової ерудованості й рівня тестологічних знань вчителів. Конкурс не має на меті перевіряти професійну придатність, а пропонується лише для підвищення власної кваліфікації вчителів і надання їм

додаткового інструментарію для внутрішнього контролю.

Конкурс для вчителів-природничників «Геліантус-учитель» проходить анонімно, а переможці названі й нагороджені тільки за умови їх згоди. Нещодавно відбувся в третій раз конкурс фахової майстерності учителів «Геліантус - учитель-2017».

У нашій області вчителі із задоволенням беруть участь у творчому інтерактивному змаганні, де є нагода перевірити власні знання, інтуїцію, логічне мислення.

У 2015 році сприйняли участь у грі як адекватну оцінку загального розвитку 38 вчителів біології, хімії, географії, фізики. Перемогу здобули : II місце - Гайдай Є.О. - учитель географії та біології Приазовської ЗОШ I-III ступенів № 2, Пришпетливий Г.М. - учитель біології гімназії № 107 Комунарського району), III місце - Голуб В.А. - вчитель хімії гімназії № 28 Вознесенського району), Савенкова О.М., учитель біології гімназії № 28 Вознесенського району).

У 2016 році учасниками конкурсу «Геліантус -учитель» стали 144 вчителі біології, хімії, географії, фізики, крім того, до них приєдналися вчителі початкових класів. Переможцями стали: II місце - Савенкова О.М. - вчитель біології гімназії № 28 Вознесенського району; Кравченко Г.М. - вчитель початкових класів Степненської ЗОШ , Запорізького району; III місце - Іщенко С.В. - вчитель хімії та біології гімназії № 6 Комунарського району), Гусєва О.В. - вчитель біології ЗОШ № 30 Ленінського району); Крилова Л.О. - вчитель початкових класів Михайлівського НВК –ЗОШ – гімназія ; Костіна К.І.- вчитель хімії та біології ЗОШ № 54 Заводського району. У 2017 році учасниками конкурсу «Геліантус -учитель» стали 139 вчителів біології, хімії, географії, фізики, початкових класів. Перемогу здобули: I місце - Савенкова О.М.- вчитель біології гімназії № 28 Вознесенського району ; Божко Н.А. – учитель біології та хімії гімназії № 6 Комунарського району, II місце -

Гайдай Є.О - учитель географії та біології Приазовської ЗНЗ I-III ступенів № 2, Фролова Т.К.- учитель хімії гімназії № 107 Комунарського району, Крилова Л.О. - вчитель початкових класів Михайлівського НВК –ЗОШ – гімназія ім. героя Радянського союзу І.А. Найдьонова, Таран С.Є. – заступник директора з навчально – виховної роботи, вчитель біології КЗ « Гуляйпільська ЗОШ I-III ступенів № 1, III місце - Іщенко С.В. - вчитель хімії та біології гімназії № 6 Комунарського району, Галуза Т.В. – учитель географії загальноосвітньої санаторної школи- інтернату I - III ступенів КВНЗ « Хортицька національна Навчально – реабілітаційна академія», Черьомухіна А.О. - вчитель географії гімназії № 107 Комунарського району, Лашина Ю.В. – учитель біології ЗОШ « Основа», Вознесенського району, Яндола А.О. – вчитель географії ЗОШ I-II ступенів № 87, Дніпровського району, Столпер С.Л. – вчитель початкових класів ЗОШ I-III ступенів № 78, Вознесенського району, Лівик Т.С. – вчитель хімії Більмацької ЗОШ I-III ступенів. Серед учителів учасників: 20% - вчителі початкових класів, 12% - вчителі фізики, 18% - вчителі хімії, 21% - вчителі географії, 29% - вчителі біології. Результати конкурсу показують , що є куди рости, розвиватися та вдосконалюватися. Інтелектуальний конкурс « Геліантус – учитель» виявився цікавим і захоплюючим, нестандартні завдання в ньому носять пізнавальний та творчий характер, дають можливість показати свої здібності, перевірити загальні й фахові знання, спонукають креативно мислити, що є дуже актуальним у сучасних умовах. Приємно, що організатори конкурсу і методична комісія піклуються про високий рівень і якість складених питань. Кожен, хто взяв участь у конкурсі, отримав пакет завдань за три роки , з нетерпінням чекав на власний результат та правильні відповіді, а це свідчить про зацікавленість учителів у такому конкурсі. За цей час були розглянуті наступні запитання з тем : 2015 рік - планети та зірки (фізика), рослини та тварини(біологія), моря та океани (географія), речовини та матеріали (хімія).; 2016 рік –

зір(фізика), нюх(хімія) , смак (біологія), орієнтація (географія). 2017 рік – транспорт(фізика), гази (хімія), риби (біологія), ліси (географія).

У 2018 році конкурс відбудеться за темами: побутова техніка(фізика), їжа (хімія), домашні тварини (біологія), житло (географія).

Активна життєва позиція й небайдужість до природознавства дають змогу сподіватися на відродження кращих традицій вітчизняного вчительства і повернення учителеві гідного місця у житті й суспільстві.